

รายงานผลการปฏิบัติการนิเทศ

รายชื่อผู้นิเทศ

1. นางจรรยาพร ยอดแก้ว
2. นางสาวยุพา ทรัพย์อุไรรัตน์

ความเป็นมา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2553 โดยกำหนดขอบข่ายการนิเทศ การศึกษา เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีงบประมาณ 2553-2554 ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

จากการสังเคราะห์ผลการนิเทศโรงเรียนในสังกัด เมื่อภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่ผ่านมา พบ ประเด็นที่ต้องทำการนิเทศต่อเนื่องทั้งในเชิงเพื่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาตามประเด็นที่กล่าวข้างต้น ดังนั้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จึงกำหนดการนิเทศ โรงเรียนในสังกัดโรงเรียนละ 2 ครั้ง โดยในครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 กำหนดการนิเทศในเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม 2553 โดยมีวัตถุประสงค์ของการนิเทศ ประเด็นการนิเทศ กิจกรรมและปฏิทินการ นิเทศ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

1. เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน ประเด็นการนิเทศที่กำหนด
2. เพื่อร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษากับโรงเรียนที่รับการนิเทศติดตามในประเด็นการนิเทศที่ กำหนด
3. เพื่อรวบรวม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดตามประเด็นที่กำหนด

ประเด็นการนิเทศ

1. ความสามารถในการอ่านและเขียน
2. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

กิจกรรมการนิเทศและปฏิทินดำเนินการ

ที่	วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
1	ตุลาคม -12 พฤศจิกายน 2553	ศึกษานิเทศก์ศึกษาข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนที่รับผิดชอบในเรื่องต่อไปนี้ 1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3. ข้อมูลความสามารถด้านการอ่านและเขียน 4. ข้อมูลด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (ระดับการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน) 5. ข้อมูลด้านระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 6. ผลการนิเทศติดตามในภาคเรียนที่ 1/2553
2	18-30 พฤศจิกายน 2553	คณะผู้นิเทศเข้าทำการนิเทศรายโรงเรียน (ตามปฏิทินการนิเทศ) โดยการศึกษา เอกสารของโรงเรียน สัมภาษณ์ สอบถาม สังเกตการสอนของครู สุ่มประเมิน นักเรียน ประเมินผลงานนักเรียน ตามประเด็นที่ทำการนิเทศ สรุปผลการนิเทศด้วย วาจา แลกเปลี่ยนแนวคิด ให้ข้อเสนอแนะและวางแผนพัฒนาร่วมกัน
3	ธันวาคม 2553	ศึกษานิเทศก์สรุปผลการนิเทศรายโรงเรียนที่รับผิดชอบ ทำการนิเทศเพิ่มเติมผ่าน ระบบ e-super และช่องทางอื่นๆตามความจำเป็น หรือความต้องการของแต่ละ โรงเรียน
4	ธันวาคม 2553	ทบทวนและปรับปรุงการปฏิบัติงาน และเตรียมแผนการนิเทศครั้งที่ 2 ภาคเรียนที่ 2/2553

เครื่องมือนิเทศ

1. แบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553
2. เอกสาร ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวง พ.ศ.2553
3. เอกสารนิเทศทางไกลชุด สารพันปัญหาการวัดผลหลักสูตรฯ 2551
4. ข้อมูลการนิเทศทางไกลจาก เว็บไซต์ <http://school.esanpt1.go.th/nites/>
5. เครื่องมือประเมินคุณภาพนักเรียน ตามแผนการนิเทศการศึกษา กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. แบบนิเทศการจัดการศึกษาปฐมวัย ครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

กลุ่มเป้าหมายและปฏิทินการนิเทศ

วัน เดือน ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ
24 พฤศจิกายน 2553	เมืองเก่ากำแพงแสน	นางจรรยาพร ยอดแก้ว นางสาวยุพา ทรัพย์อุไรรัตน์
	วัดกำแพงแสน	
25 พฤศจิกายน 2553	บ้านหลักเมตร	
	บ้านบ่อน้ำพุ	
26 พฤศจิกายน 2553	บ้านหนองขาม	
	วัดสองห้อง	
8 ธันวาคม 2553	วัดหนองโพธิ์	
	บ้านหนองโสน	
9 ธันวาคม 2553	บ้านบัวแดง	
	บ้านอ้อกระทิง	
13 ธันวาคม 2553	บ้านรางอีเม้ย	
	บ้านสระน้ำส้ม	
14 ธันวาคม 2553	วัดลาดหญ้าไทร	
	บ้านห้วยขวาง	
15 ธันวาคม 2553	วัดปลักไม้ลาย	

ผลการนิเทศโดยสรุป

1. ความสามารถในการอ่านและเขียน

1.1 ทุกโรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลที่โรงเรียนรายงานไปสำนักงานเขตพื้นที่ฯ เมื่อเดือนตุลาคม 2553 โดยส่วนมากมีจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ลดลง เนื่องจากได้รับการพัฒนาความสามารถและได้รับการคัดกรองเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายบุคคลมากขึ้น และนอกจากนี้โรงเรียนยังต้องส่งข้อมูลนักเรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ทุกวันที่ 2 ของเดือน

1.2 ทุกโรงเรียนได้จัดทำบัญชีคำให้ครูนำไปใช้แล้ว ผู้นิเทศได้เสนอแนะให้นำคำจากบัญชีคำมาพิมพ์ใหม่ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น หรืออาจพิมพ์เป็นบัตรคำ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเขียนคำ การอ่านข้อความจากสื่อต่างๆ การนำเสนอภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมที่ช่วยน้อง เป็นต้น

1.3 มีข้อเสนอแนะกรณีอ่านออกเสียงผิด ให้นำคำเหล่านั้นมาฝึกแต่งประโยค เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำที่อ่านที่เขียน เพราะการอ่านออกเสียงผิด ทำให้ความหมายผิดไปด้วย

1.4 มีข้อเสนอแนะให้ครูตรวจสอบความสามารถในการอ่านเป็นรายบุคคลมากขึ้น เพราะผู้นิเทศได้ทดลองให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งห้อง ดูเหมือนนักเรียนอ่านได้ แต่เมื่อให้อ่านเป็นกลุ่มย่อยหรือรายบุคคลจะพบว่าบางคนอ่านไม่ได้

2. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ครูเกือบทุกโรงเรียนได้นำแบบทดสอบ O-NET ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของปีที่ผ่านมาทดสอบ ตรวจและวิเคราะห์ผลการทดสอบเป็นรายมาตรฐาน รายตัวชี้วัด แล้วแต่ยังอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

2.2 ได้ร่วมกับทางโรงเรียนนำข้อมูลผลการสอบ O-NET ในปี 51 และ 52 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศและค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ในแต่ละปี เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้วางแผนพัฒนาร่วมกันกับโรงเรียนและครูผู้สอนรายกลุ่มสาระ ได้เสนอแนะให้โรงเรียนจัดทำกราฟแสดงผลสัมฤทธิ์นักเรียนในเชิงเปรียบเทียบ และข้อมูลระดับคุณภาพนักเรียนจากผลสอบ O-NET

2.3 ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการฝึกให้นักเรียนนำความรู้ที่มีอยู่มาแก้ปัญหาในลักษณะบูรณาการ ซึ่งต้องใช้การฝึกในการมองปัญหาแบบองค์รวมก่อน แล้วจึงวางแผน และกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหา เพราะข้อทดสอบ O-NET มักต้องใช้การประมวลความรู้หลายๆเรื่อง (บูรณาการ) และการวิเคราะห์สกัดปัญหา จึงจะสามารถตอบได้ถูกต้อง

2.4 นอกจากนั้นยังได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มกลาง และกลุ่มอ่อน มุ่งพัฒนากลุ่มเก่งและกลุ่มกลางให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ส่วนกลุ่มอ่อนส่งเสริมตามปกติ

2.5 ให้ข้อเสนอแนะให้ครูเพิ่มประสบการณ์ในการทำข้อสอบรูปแบบต่าง ๆ การวิเคราะห์โจทย์ และสกัดปัญหาในข้อสอบแก่นักเรียน รวมทั้งศึกษารูปแบบข้อสอบ และตัวอย่างข้อสอบ O-NET

3. การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.1 ผู้นิเทศได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรของทุกโรงเรียนพบว่าหลายโรงเรียนยังไม่มีโครงสร้างรายวิชา หรือยังมีไม่ครบทุกชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า ครูยังไม่เข้าใจว่าโครงสร้างรายวิชามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลอย่างไร จึงได้อธิบายให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ หนังสือเรียนหรือหนังสือแบบฝึกหัด การกำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนและการวัดประเมินผลปลายปี

3.2 บางโรงเรียนมีการกำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนและปลายปีในระเบียบวัดผลของโรงเรียน โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การผ่านตัวชี้วัดที่ร้อยละ 50 หรือ 60 ได้อธิบายให้ทราบว่า การผ่านตัวชี้วัดทำอย่างไร เกณฑ์การผ่านตัวชี้วัดที่ร้อยละ 50 หรือ 60 มีผลดีผลเสียต่อผู้เรียนอย่างไร

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.1 ระเบียบวัดผลของโรงเรียนมีการกำหนดสัดส่วนคะแนนในรายวิชาต่างๆ

4.2 แบบบันทึกคะแนนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีทั้งที่ใช้แบบที่ออกแบบจัดทำเอง และหลายโรงเรียนจัดซื้อจากสำนักพิมพ์ ทำให้มีบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประเมินผลตามหลักสูตรฯ 2551

4.3 เสนอแนะให้ประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วยตามลักษณะตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ นั้นๆ ซึ่งอาจเป็นทั้งการประเมินความรู้ ทักษะและเจตคติ เมื่อประเมินแล้วทำการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน (ตามเกณฑ์การผ่านตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนด) รวมผลการประเมินทุกหน่วยเป็นคะแนนระหว่างปีตามสัดส่วนคะแนนที่กำหนดในโครงสร้างรายวิชา ทำการประเมินผลปลายปีรวมคะแนนกับระหว่างปีแล้วจึงให้ระดับผลการเรียน โดยระดับประถมศึกษาตัดสินผลการเรียนปีละครั้ง และระดับมัธยมศึกษาตัดสินผลเป็นภาคเรียน

4.4 ได้เสนอแนะให้ผู้รับผิดชอบงานวัดผลทำการปรับแบบบันทึกคะแนนและรายงานผลการเรียนให้สอดคล้องกันต่อไป

4.5 ได้เสนอแนะให้โรงเรียนตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้ ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษา หนังสือแบบเรียน ระเบียบวัดผล แบบบันทึกและรายงานผล ซึ่งควรจะสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรฯ51 ซึ่งขณะนี้โรงเรียนมีที่มาของทั้ง 4 ประเด็นไม่ตรงกันและไม่สอดคล้องกัน

5. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5.1 โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้กำหนดและประกาศมาตรฐานโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ยังไม่มีการกำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมนักเรียนตามมาตรฐาน

5.2 ส่วนใหญ่ยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบและการประกันคุณภาพการศึกษา

5.3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการไม่ครบตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 8 ขั้นตอน ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องและเข้าใจในระบบประกันคุณภาพ

6. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

6.1 โดยรวมๆแล้วพบว่า สภาพห้องเรียนระดับอนุบาลมีความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะในบางโรงเรียนให้จัดมุมประสบการณ์เพิ่มเติม เพื่อให้บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้มากขึ้น

6.2 ครูผู้สอนทุกโรงเรียนได้ทำการประเมินนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ด้วยเครื่องมือที่สำนักงานเขตจัดทำให้แล้ว พบว่านักเรียนผ่านการประเมินในระดับ 3 (จากมาตราส่วน 3 ระดับ) เป็นส่วนมาก

6.3 จากการตรวจดูเอกสารประกอบการเรียนของนักเรียนและสัมภาษณ์ผู้สอน พบว่ามีการส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์ แต่จากการสุ่มประเมินผลงานนักเรียน พบว่านักเรียนยังต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีกมาก ต้องมีการกำหนดเป้าหมายความสามารถของนักเรียนในระดับนี้ให้ชัดเจนทั้งอนุบาล 1 และ 2 และต้องเพียงพอที่จะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

6.4 บางโรงเรียนได้นำคำในบัญชีคำพื้นฐานสำหรับเด็กเล็กไปใช้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านภาษาของนักเรียนเช่น จัดทำเป็นบัตรคำ หรือจัดทำเป็น PowerPoint Presentation จัดทำหนังสือนิทาน คำคล้องจอง

6.5 เสนอแนะให้ฝึกนักเรียนใช้คำพื้นฐานมาใช้ในลักษณะบูรณาการให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และใช้ลักษณะการบูรณาการให้สอดคล้องกับกิจกรรมประจำวัน เช่น หน่วยวันพ่อ เรียนรู้คำว่า พ่อ เขียนคำว่า หนู รัก พ่อ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ทางภาษาและคลังคำสำหรับนำไปใช้ในการเรียนรู้

เรื่องที่ต้องนิเทศครั้งต่อไป

1. ความสามารถในการอ่านและเขียน เน้นรูปแบบการพัฒนานวัตกรรม
2. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นผลการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มเก่ง-กลาง
3. การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการใช้โครงสร้างรายวิชา การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการใช้แบบบันทึกคะแนนที่สอดคล้องกับโครงสร้างรายวิชา การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

5. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เน้นการพัฒนาองค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นความเข้าใจ

6. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เน้นการพัฒนาความพร้อมด้านภาษาและคณิตศาสตร์ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการในกิจกรรมประจำวัน

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

1. ควรมีการประชุมครูวิชาการโรงเรียน หรือผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อทบทวนและปรับความเข้าใจในแนวปฏิบัติต่างๆ เช่น การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน การจัดทำโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ควรมีการประชุมครูทะเบียน ครูวัดผลของโรงเรียนเพื่อทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบวัดผลระดับสถานศึกษา แนวการวัดแลประเมินผลระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา การจัดทำหรือใช้เอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยอาจจัดในลักษณะของกลุ่มโรงเรียน

3. ควรมีการประชุมกลุ่มครูปฐมวัย เพื่อกำหนดระดับความสามารถของเด็กปฐมวัย เชิงต่อยอดการเรียนรู้เพื่อสร้างความพร้อมด้านภาษาและคณิตศาสตร์ ในช่วงรอยต่อของการเรียนระดับปฐมวัยกับประถมศึกษา

4. ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดย่อยในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้ชัดเจนในการตรวจสอบและการดำเนินการของโรงเรียน